

Bemutatkozik az egri Markhot Ferenc Megyei Kórház SM-centruma

Mindenki éljen úgy, mint eddig

Hatodéves orvostanhallgatóként még úgy gondolta, főleg ennyit tanulni a sclerosis multiplexről, hiszen ez egy ritka betegség. Az egyetem elvégzése után azonban, amikor az egri kórház neurológiai osztályára került, szinte heti gyakorisággal találkozott SM-diagnózissal. Dr. Semjén Juditot, az egri Markhot Ferenc Megyei Kórház Neurológiai és Stroke Osztályának vezetőjét szakterületén belül két betegcsoport foglalkoztatja leginkább: a stroke és a sclerosis multiplex.

▲ Egerben 1996-ban hozták létre az SM-centrumot a neurológiai osztály keretein belül, és jelenleg 180 beteget gondoznak itt; 84-en kapnak aktív kezelést, és 25-en vannak várólistán. A betegek kontrollvizsgálatát a szakambulancián végzik. A negyvenéves neurológiai osztályon nem dolgoznak túl sokan, ezért a doktornő sokszor a munkaidején túl, nemegyszer hétvégén foglalkozik egy-egy SM-beteggel. Előfordult az is, hogy szabadságot vett ki, mert csak így tudta elvégezni a betegek szűrővizsgálatát.

– Mint ismeretes, a sclerosis multiplex nem gyógyítható, csak kezelhető betegség. Mi a legfontosabb teendő ebben a helyzetben? – kérdezem Semjén Juditot.

– A célunk az, hogy a betegeknél előforduló shubok száma csökkenjen és funkcionális állapotuk ne romoljon. A finanszírozási rendszer miatt sajnos sokan vannak várólistán. A nyugat-európai gyakorlattal szemben, ahol egy shub után megkezdik a gyógyszeres kezelést, nálunk ezt csak két shub után tehetjük meg. Pedig a ta-

Dósa Emese

pasztalatok azt mutatják, minél korábban jut a beteg a megfelelő gyógyszerekhez, annál nagyobb az esély arra, hogy állapota nem rosszabbodik tovább. Ezért a finanszírozó Országos Egészségbiztosítási Pénztárral állandó tárgyalásokat folytatunk a helyzet megváltoztatása érdekében. A célunk az, hogy megszűnjön a várólista.

– Amikor egy új beteggel találkozik, mit mond neki legelőször?

– Nincs, aki ne esne kétségbe a betegség diagnosztizálása után. Először is mindenkivel ismertetjük az SM természetét, a kezeléseket, lehetőségét, megtanítjuk az öninjekciózásra. De ugyanilyen fontos, hogy elfogadják a betegségüket és képesek legyenek együtt élni az SM-mel. Mindenkit arra biztatok, ha munkaképes, ne adja fel a munkahelyét, éljen úgy, mint addig. A betegség depresszív állapotba sodorja az embereket, a munka, az értelmes elfoglaltság pedig abban segít, hogy ne csak az állapotukkal foglalkozzanak. A legtöbben azonnal rokkantnyugdíjba mennek, ezt én nem javaslom, azt mondom, ez nem segíti elő a javulást. Szerencsére sok olyan betegem van, aki elment rokkantnyugdíjba, majd

dr. Semjén Judit

hamarosan újra munkát vállalt. Ez a betegség nagyobb arányban sújtja a nőket, mint a férfiakat, és fiatalon kezdődik, ezért gyakori problémaként vetődik fel a gyerekvállalás. Én arra buzdítom a nőket, hogy szüljenek, a tapasztalat ugyanis az, hogy terhesség és a szülés alatt nem jelentkeznek a shubok. A szoptatás után pedig ismét lehet adni az immoduláns gyógyszereket. De a gyerek, és az a tudat, hogy felelősséget vállaltam valakiért, olyan érzelmi többletet ad, amitől jobban érzik magukat a betegek. Attól sem kell félni, hogy gyakori lenne az öröklődés veszélye: a mi betegeink között összesen két család van, ahol a gyerekek is örökölték az SM-et. Minden tekintetben gyerek- és családpárti vagyok – mondja Semjén Judit, aki maga is három gyermek édesanyja.

Az egri SM centrum működése elképzelhetetlen a nélkül a két csinos, fiatal ápolónő nélkül, aki a 84 aktív beteg gondozását végzi. Ők is sok időt áldoznak a szabadidejükből arra, hogy az SM-betegekkel foglalkozzanak.

– **Mindig az volt a vágya, hogy a neurológiai osztályon dolgozzon? –** kérdem a csendes és kedves Dósa Emesétől.

– Amikor 1988-ban elvégeztem az egészségügyi szakközépiskolát, a belgyógyászatra szerettem volna menni, de a végleges választás előtt a neurológiát is ajánlották. Jelentkeztem, és itt maradtam a mai napig. Az SM centrum szervezése óta részt veszek a munkában. Havonta jelentkeznek a betegek a gyógyszerekért, ilyenkor elmondják, hogy érzik magukat, ha rosszabbodik az állapotuk, azt jelentem a főorvos asszonynak. De ezeken az alkalmakon minden ügyesbajos dolgot megbeszélünk, és bármikor kereshetnek telefonon is. Az új betegeket én tanítom meg arra, hogyan adják be maguknak az injekciót. Ezt mindig a családtagok bevonásával végezzük, hogy ha a beteg állapota rosszabbra fordul és nem tudja magát

Lehoczki Istvánné

ellátni, akkor se maradjon gyógyszer nélkül. Az első tűszúrás persze nem megy könnyen, ehhez sok türelem és biztatás kell.

– A főorvos asszony optimista életszemlélete sokat segít a betegeknek abban, hogy megtanuljanak együtt élni az SM-mel, hogy kialakítsák új életvitelüket – mondja Lehoczki Istvánné, aki részt vesz a beszélgetésünkben. – Nálam 1998-ban diagnosztizálták ezt a betegséget. Én is, mint sok társam, azonnal rokkantnyugdíjba mentem, de hamarosan beláttam, hogy ez elhibázott lépés volt. Elvégeztem egy számítógépes tanfolyamot és újra elhelyezkedtem, megfogadva a főorvos asszony tanácsát. Pedagógus lévén, ma magántanítványokat fogadok. Két gyermekem van, ellátom a családom. Ha elfáradok, mert előfordul, akkor ledőlök egy kicsit pihenni, de nem foglalkozom mindig csak magammal. Bizonyára ennek is köszönhetem, hogy az elmúlt négy évben csak két shubom volt. Úgy gondolom, nem szabad elveszíteni a kapcsolatokat. Egy jó közösség is sokat segíthet. Nekem ilyen az Együtt Egymásért SM Klub, ahová rendszeresen eljárok.

Szabó Katalin klubvezetőtől megtudom, hogy a betegek kezdeményezésére a Családsegítő Központban alakult meg az SM Klub 1990-ben azzal a céllal, hogy összefogja a hasonló problémával küszködőket. – Kezdetben az volt a cél, hogy magáról a betegségről szerezzenek minél több információt, ezért a főorvos asszony szinte állandó vendég volt a klubfoglalkozásokon. Az internet elterjedésével ezekhez az információkhoz ma már könnyen hozzájutnak a betegek, ezért most inkább az életmódváltozás, a jogi és a szociális kérdések kerülnek előtérbe, vagy egyszerűen csak beszélgetni jönnek össze. Nehéz a megváltozott helyzetet feldolgozni, ezért a belső nyugalom megteremtésében pszichológus segíti a tagokat.

Szabó Katalin